GEMEENTE VELSEN

Raadsvoorstel

Onderwerp: Stadsschouwburg Velsen

Datum collegevergadering	15 december 2017	**Ambtenaar**	K. Schuurman
Registratienummer	Rs17.00766	**Telefoon**	0255 567628
Portefeuillehouder(s)	R.G. te Beest	**E-mailadres**	kschuurman@Velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Stadsschouwburg in 2018 incidenteel een aanvullend budget beschikbaar te stellen van maximaal € 1.000.000;
2. Een bedrag van maximaal € 500.000 in de Begroting 2018 op te nemen voor een aanvullend budget voor de Stadsschouwburg. Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld afhankelijk van de financiële ontwikkelingen van de Stadsschouwburg in 2018 of in de jaren daarna;
3. Het benodigde budget van € 1.500.000 te dekken uit de Algemene reserve en dit te verwerken in de 1e Bestuursrapportage 2018.

Samenvatting

De Stichting Stadsschouwburg Velsen heeft een moeilijke periode achter de rug. Na een lang slepende interne impasse is de afgelopen periode benut om in beeld te brengen wat er nodig is om een toekomstbestendige Stadschouwburg met een sterke programmering neer te zetten. Om een dreigend faillissement af te wenden en het toekomstbeeld te realiseren is het noodzakelijk dat de gemeente een éénmalige financiële impuls geeft van maximaal € 1,5 miljoen.

De kansen en uitdagingen voor de schouwburg liggen in de toekomst. Het college heeft vertrouwen in de stappen en maatregelen die bestuur en directie van de Stadsschouwburg hebben gezet. Deze stappen worden intensief gemonitord door een toezichthouder. In enkele maanden tijd is een groot deel van de door de gemeente opgelegde verbetermaatregelen geïmplementeerd. Deze waren nodig om de bedrijfsvoering op orde te brengen.

Wij zijn ons er van bewust dat het gaat om een forse investering. Deze is nodig omdat een laagdrempelige podiumvoorziening helpt bij het versterken van de onderlinge samenhang en het leggen van verbindingen tussen kunst en cultuur en het sociaal domein. De Stadsschouwburg draagt bij aan een aantrekkelijk Velsen en een inclusieve samenleving: “In Velsen doet iedereen mee”.

Inleiding

Stadsschouwburg, het podium voor Velsen

De Stadsschouwburg Velsen (SSV) is van grote culturele en artistieke waarde en daarmee belangrijk voor de aantrekkelijkheid van Velsen. Artiesten waarderen de SSV, de zaal en de artistieke kwaliteit, wat resulteert in een aansprekende programmering op het gebied van professionele en amateur voorstellingen. De SSV heeft hiermee niet alleen een lokale, maar ook regionale uitstraling. Daarnaast bevordert de SSV de deelname aan kunst en cultuur en draagt bij aan de verbetering van cultuureducatie in het onderwijs.: “In Velsen doet iedereen mee”.

Krachtig ingrijpen bij organisatorische problemen en bestuurlijke impasse
Eind 2015 werd duidelijk dat de aandacht voor de bedrijfsvoering van de SSV de afgelopen jaren sterk is achtergebleven bij de artistieke aandacht. Daarom heeft het college in het voorjaar van 2017 een toezichthouder en verkenner aangesteld.
De bevindingen van de toezichthouder en de verkenner hebben reeds geleid tot verbeter-maatregelen op het gebied van administratieve organisatie en interne controle, governance en planning en control die grotendeels in de tweede helft van 2017 door het (interim)-bestuur en de interim-directeur worden geïmplementeerd. De blik is weer op de toekomst gericht.

Aantrekkelijkheid van Velsen op niveau door éénmalige investering
Met het juiste pakket aan maatregelen en positieve energie, kan in het seizoen 2018/2019 het 80 jarig bestaan gevierd worden van een sterkere, professionelere en financieel gezonde Stadsschouwburg Velsen. Daarvoor is nu een incidentele financiële impuls nodig.

Voor de investeringen in de organisatie en het inlopen van de verliezen in de afgelopen jaren vraagt de SSV een incidentele bijdrage van € 1,6 miljoen aan de gemeente. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- verwachte negatieve vermogenspositie per 31 december 2017	€ 900.000
- frictie-/organisatiekosten 2018 (o.b.v. inschatting en aannames SSV)	€ 400.000
- tekort op de reguliere bedrijfsvoering in 2018	€ 100.000
- opbouw weerstandsvermogen	€ 200.000
	€ 1.600.000

Aan de raad wordt voorgesteld een aanvullend budget van € 1.000.000 beschikbaar te stellen om de negatieve vermogenspositie per 31 december 2017 aan te zuiveren en daarbij het verwachte tekort op de reguliere bedrijfsvoering in 2018. Voor de kosten in 2018 wordt aan de raad voorgesteld incidenteel een budget van maximaal € 500.000 in de begroting 2018 op te nemen. Op grond van de feitelijke ontwikkelingen zal de gemeente in goed overleg met de SSV afwegen, welk deel van de € 500.000 op welk moment, in 2018 of de jaren daarna, ter beschikking wordt gesteld aan de SSV.

Wij gaan er vanuit dat de SSV met deze bijdrage in een uitgangspositie komt om zelf in de toekomst weer een weerstandsvermogen op te bouwen.
De inschatting en aannames van de SSV voor wat betreft de frictie-/organisatiekosten zullen worden gemonitord via de P&C-rapportages. Ook in 2018 zal de toezichthouder van de gemeente hierbij ingezet worden.

Rol en positie van de gemeente
Tot 1996 werd de exploitatie van de SSV binnen het bureau Culturele Zaken van de gemeente uitgevoerd. In 1996 is de exploitatie van de SSV vanuit de gemeentelijke organisatie verzelfstandigd in de vorm van een stichting met een bestuursmodel. Hiermee is deze taak door de raad op afstand gezet van de gemeente. Personele voorwaarden gingen mee naar de SSV.
Zoals geschetst in de collegeberichten over sturing en toezicht op gesubsidieerde organisaties is het uitgangspunt dat de gemeente niet op de interne (financiële) bedrijfsvoering van de gesubsidieerde organisaties stuurt. In onze Algemene Subsidieverordening en de in ontwikkeling zijnde nadere subsidieregeling voor sturing en toezicht is ons instrumentarium opgenomen. Het college heeft in 2016 aanvullende eisen gesteld aan begroting en verantwoording door de gesubsidieerde organisaties om zodoende tijdig mogelijke financiële risico's bij gesubsidieerde organisaties in beeld te hebben. Voorbeelden zijn het opnemen van een continuïteitsparagraaf in de jaarrekening en het leveren van financiële indicatoren. Dit neemt niet weg dat ook zonder die

aanvullende eisen de stichtingen bij de subsidievaststelling indien nodig worden aangesproken op constateringen vanuit de jaarverslagen en jaarrekeningen.
In bestuurlijk en ambtelijk overleg is regelmatig zorg uitgesproken over de verliezen en de noodzaak om bij te sturen op de uitgaven en de inkomsten te vergroten. Ook in de subsidievaststellingsbeschikkingen van 2014 en 2015 is hier nadrukkelijk op gewezen. Medio 2015 is de SSV bovendien schriftelijk gemaand om maatregelen te treffen om een sluitend meerjarenperspectief 2016 – 2018 te presenteren. Tevens is de frequentie van het bestuurlijk overleg opgevoerd met als doel zicht te houden op de maatregelen die het bestuur zou treffen.
De problemen in de bedrijfsvoering van de SSV waren vanuit de rol van subsidiegever niet te voorkomen.

Beoogd doel en effect van het besluit

Een sterke Stadsschouwburg met een gezond financieel toekomstperspectief waarmee deze podiumvoorziening voor de inwoners van Velsen kan worden behouden, waardoor het voorzieningenniveau en de aantrekkelijkheid van Velsen op peil blijft.

Argumenten

Investeren in goed (cultureel) voorzieningenniveau en aantrekkelijkheid van Velsen
Investeren in de SSV zorgt voor een goed (cultureel) voorzieningenniveau en aantrekkelijkheid van Velsen, een belangrijk uitgangspunt in onze strategische agenda. Het geeft vertrouwen bij potentiële sponsoren om een partnerschap met de SSV aan te gaan.

In de Atlas voor gemeenten ‘De waarde van cultuur voor de stad’ is geconstateerd dat cultuur van groot belang is voor de concurrentiepositie van stedelijke woonmilieus, en voor de concurrentiepositie van steden ten opzichte van elkaar. Die waarde van cultuur voor de stad uit zich onder andere in hogere grond- en woningprijzen in de buurt van die culturele voorzieningen. De maatschappelijke baten van cultuur in de stad zijn over het algemeen hoger dan de maatschappelijke kosten van het financieren van dat culturele aanbod. De raad heeft in 2011 besloten om te kiezen voor de SSV als gesubsidieerd podium in Velsen.

De SSV onderscheidt zich al vele jaren als een regionale schouwburg met een zowel door het publiek als de bespelers hoog gewaardeerde theaterprogrammering. De betekenis van het theater voor Velsen en de regio weerspiegelt zich in de bezoekcijfers, die weliswaar zijn teruglopen in de afgelopen jaren, maar vergeleken met schouwburgen van vergelijkbare schaalgrootte in andere delen van het land betrekkelijk hoog en ook redelijk constant zijn. In 2017 worden wederom rond de 65.000 bezoekers ontvangen. De SSV intensiveert de contacten en zoekt samenwerking met andere regionale theaters onder andere op het gebied van programmering.
De SSV levert daarnaast een belangrijke bijdrage aan de borging van cultuureducatie in het primair en voortgezet onderwijs en vervult een belangrijke rol bij de uitvoering van het cultuurbeleid in samenhang met het sociaal domein.

De plannen van de SSV sluiten aan op de bevindingen van onze verkenner. Hij stelt dat een theaterfunctie in de gemeente Velsen bestaansrecht heeft binnen de geldende structurele budgettaire kaders. Het activiteitenaanbod van de SSV voorziet in de behoefte van de markt (Velsen en met name de regio IJmond/Haarlem). Het is wel essentieel dat de onderstaande verbetermaatregelen worden doorgevoerd:

a. het actualiseren/bijstellen van het activiteitenplan 2017-2019 en de daarbij behorende begroting op basis van reële en/of haalbare kengetallen, en gericht op het weer binnen de financiële kaders brengen van de exploitatie;
b. samenhangend met a: (tijdelijk) het reduceren van de meer risicovolle bedrijfsactiviteiten;

c. het versterken van het (eindverantwoordelijk) management op het gebied van exploitatie-ontwikkeling en financiële sturing;
d. het verbeteren van de bestuurskracht;
e. samenhangend met c: het herinrichten en verbeteren van de administratieve structuur en sturingsprocessen;
f. het onderzoeken van mogelijkheden voor verbetering rendement bedrijfsactiviteiten (kostenreductie, vergroten van eigen inkomsten);
g. het ontvlechten van personele unie SSV en Kunstencentrum Velsen;
h. het saneren van de negatieve vermogenspositie door de gemeente Velsen gekoppeld aan een taakstellend verbeterplan (zie zaken onder a t/m f genoemd).

In tweede instantie kan dan worden gewerkt aan:
i. het versterken van de relatie tussen het theater en de gemeenschap van Velsen: doorontwikkeling naar een Stadspodium met een grotere focus op activiteiten voor en door de lokale gemeenschap;
j. het onderzoeken van mogelijkheden voor een niet-vrijblijvende samenwerking met één of meer collega-instellingen (taken frontoffice en backoffice).

. Er is vertrouwen in de stappen zoals gezet door het bestuur, hoewel de opgelegde verbetermaatregelen nog niet allemaal zijn geïmplementeerd. Daarom wordt voorgesteld een eventuele bijdrage te verlenen onder voorbehoud van de implementatie van deze verbetermaatregelen. Het oordeel van onze toezichthouder is hierbij leidend.

In het kader van het traject maatschappelijk vastgoed wordt breed naar samenwerking en nieuwe kansen gezocht. Door te investeren in het pand kan het multifunctioneler worden ingezet wat kan bijdragen aan het vergroten van de inkomsten door de SSV (besluitvorming hierover wordt separaat voorgelegd).

Verlenen van een éénmalige financiële bijdrage van € 1.500.000 in twee gedeelten
Indien wordt gekozen voor een financiële bijdrage van € 1.500.000 kan er een beperkt eigen vermogen worden opgebouwd en is er ruimte om in 2018 te investeren in de organisatie zonder dat dit voor de SSV leidt tot structurele gevolgen voor de begroting. Deze investeringen in de organisatie zijn noodzakelijk om vanaf 2019 een sluitende begroting te realiseren. Wij stellen voor om € 1.000.000 te verlenen onder voorbehoud van implementatie door de SSV van alle opgelegde verbetermaatregelen op het gebied van planning en control, governance en administratieve organisatie. Een bedrag van € 500.000 wordt beschikbaar gesteld als dit noodzakelijk wordt geacht in verband met de financiële ontwikkelingen van de SSV in 2018 of de jaren daarna. Dit scenario geeft het minste risico dat de SSV in de toekomst in de problemen raakt en geeft de SSV een goede liquiditeitspositie. Tevens zal het vertrouwen van potentiële sponsoren groter zijn. Dit scenario heeft de voorkeur van onze toezichthouder omdat hiermee de toekomstbestendigheid van de SSV het best gewaarborgd is.

Alternatieven

Gemeente doet geen financiële bijdrage
Indien de gemeente geen bijdrage doet komt de SSV in het voorjaar van 2018 in liquiditeitsproblemen. Een optie is om de subsidie voor 2018 in één keer in januari 2018 te bevoorschotten. Dit is mogelijk in de nieuwe Algemene Subsidieverordening 2017. Dit biedt slechts een tijdelijke oplossing voor de liquiditeitspositie. De problematiek wordt hiermee niet structureel opgelost omdat het niet realistisch is dat het negatief eigen vermogen binnen een redelijke termijn binnen de exploitatie door de SSV is in te lopen. Bovendien is deze liquiditeitssteun slechts één

keer in 2018 mogelijk. In deze zwakke financiële positie zal een faillissement bij de minste tegenslag onafwendbaar zijn. De gemeente heeft dan de keuze om een andere partij de exploitatie van de Schouwburg over te laten nemen. Dit scenario zal ook tot frictiekosten leiden omdat de gemeente als verhuurder van het pand één van de grootste crediteuren is. Bovendien leidt een faillissement tot discontinuïteit van de activiteiten en imagoschade bij artiesten en bezoekers. De gemeente dient in beginsel bereid te zijn om de exploitatie van de theaterfunctie na een aanbestedingsprocedure schuldenvrij te gunnen aan een private partij en mogelijk zorg te dragen voor de afhandeling van frictiekosten, voor zover dit onderdeel van de onderhandelingen met de private partij is.
Voor de gemeente is het belangrijk om een schouwburg te behouden met haar wortels in de Velsense samenleving. Er moet rekening mee worden gehouden dat bij exploitatie door een andere partij dit een meer commerciële exploitatie zal worden met andere keuzes in de programmering en minder samenhang zal hebben met de Velsense sociale infrastructuur (onderwijs/sociaal domein).

Verlenen van een éénmalige financiële bijdrage voor een gedeelte van het gevraagde bedrag
Er kan worden gekozen voor het verlenen van een incidentele bijdrage van € 1.000.000 waarmee het negatief eigen vermogen per 31 december 2017 wordt aangezuiverd. De SSV heeft dan tevens voldoende liquiditeit om het jaar 2018 te overbruggen. Er moet wel rekening mee worden gehouden dat voor 2018 nog een tekort op de bedrijfsvoering van € 100.000 en frictiekosten voor de herstructurering van € 400.000 worden begroot. De toezichthouder geeft aan dat dit betekent dat het negatief eigen vermogen per 31 december 2018 weer kan oplopen tot € 400.000. Als de kaartverkoop onverhoopt toch tegenvalt, wordt het eigen vermogen negatiever en ontstaat tevens een acuut liquiditeitsprobleem. Met een negatief eigen vermogen is de kans op het verkrijgen van een lening van een bank erg klein. Bovendien zal bij een bancaire lening ook aflossing worden gevraagd wat leidt tot druk op de exploitatie. Dit betekent dat de SSV bij iedere tegenslag afhankelijk is van extra steun van de gemeente. Dit is een ongewenste situatie.

Verlenen van een éénmalige financiële bijdrage in combinatie met een lening
Door middel van een éénmalige bijdrage van maximaal € 1.000.000 in combinatie met een achtergestelde lening van maximaal € 500.000 kan het negatief eigen vermogen worden aangezuiverd en ontstaat er een buffer om schommelingen in de liquiditeit en eventuele onvoorziene kosten op te vangen. De lening zal worden verstrekt indien dit noodzakelijk wordt geacht op basis van de liquiditeitspositie in de komende jaren.

Met het verstrekken van garanties en geldleningen wordt door de gemeente terughoudend omgegaan. Het verstrekken van een garantie heeft in het toetsingskader de voorkeur boven het verstrekken van een geldlening. Naar verwachting zal de SSV op dit moment niet voor een bancaire lening in aanmerking komen gezien het negatief eigen vermogen.

Bij het verstrekken van een achtergestelde lening moet rekening worden gehouden met extra rente lasten in de meerjarenbegroting van de SSV. Gezien de lage rentestand blijven deze beperkt.
Het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting is afhankelijk van vele factoren, waaronder een organisatie die op orde is, succesvolle sponsorwerving, crowdfunding, aanvullend en multifunctioneel gebruik van het pand (relatie met traject maatschappelijk vastgoed) en de mogelijkheden om exploitatieverbeteringen te realiseren door regionale afstemming en samenwerking. De SSV geeft aan dat het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting al een aanzienlijke ambitie is, gezien het structurele tekort (zie de paragraaf financiële consequenties) dat moet worden ingelopen. Om dit tekort in te kunnen lopen moet er in 2018 verder in de organisatie worden geïnvesteerd. De SSV verwacht niet dat er (de komende jaren) ruimte is om, binnen het niveau van de huidige subsidie, aflossing van een lening binnen de meerjarenbegroting te dekken.

Op de korte en middellange termijn is het dan niet realistisch om aflossing van deze lening te vragen. Wel kan er in de leningsvoorwaarden een evaluatiemoment worden ingebouwd (bijvoorbeeld over 5 jaar) waarbij wordt bezien of aflossing mogelijk is. Of en in welke mate gebruik wordt gemaakt van de lening is mede afhankelijk van de liquiditeitspositie. Vanuit de liquiditeitspositie beredeneerd zou een reorganisatie mogelijk kunnen zijn zonder aanspraak te maken op de lening. Maar dan mogen er geen andere tegenvallers zijn.
Onze toezichthouder adviseert negatief op dit scenario. Een lening legt een zwaarder beslag op liquiditeit en de exploitatie en daar heeft de SSV financieel de ruimte niet voor. Met een lening wordt het eigen vermogen per 31 december 2018 negatief. Dit negatief eigen vermogen is voornamelijk gefinancierd met vooruitontvangen recettes die in principe teruggevraagd kunnen worden. Deze vooruitontvangen recettes nemen bovendien af doordat steeds minder kaarten vooruit worden gekocht. Het risico blijft dan aanwezig dat de SSV vroeger of later weer aan moet kloppen bij de gemeente. Vanuit bedrijfsvoeringsoogpunt acht de toezichthouder dit ongewenst.

Risico's

Maatschappelijke trends en ontwikkelingen hebben gevolg voor de exploitatie van de SSV
Om een toekomstbestendig perspectief te realiseren heeft de SSV, op aanwijzing van de toezichthouder, diverse verbetermaatregelen geïmplementeerd op het gebied van sturing, governance en planning en control. De SSV is voor een groot deel afhankelijk van inkomsten uit de markt. Met trends en ontwikkelingen kan rekening worden gehouden maar deze zijn niet geheel te voorspellen. De verkenner stelt dat een theaterfunctie in de gemeente Velsen bestaansrecht heeft en binnen de bestaande budgettaire kaders moet kunnen functioneren. De verkenner constateert ook dat podia in provinciesteden het moeilijk hebben. De belangrijkste redenen worden hieronder geschetst. Deze trends en ontwikkelingen beïnvloeden ook de exploitatie van de SSV.

- de vrijetijdsmarkt kent grote concurrentie. Nederlanders hebben het druk en er is maar weinig tijd voor uitgaan. Alleen ouder publiek gaat nog uit gewoonte naar de schouwburg. Jongeren zoeken beleving, het liefst samen met vrienden, op festivals en op unieke locaties. Zelden zijn die unieke locaties in de doorsnee middelgrote stad en de schouwburgen zijn hier meestal niet bij betrokken, bijvoorbeeld als producent.
- de theaters en hun directeuren zijn niet langer de vanzelfsprekende schakels tussen vraag en aanbod. Het publiek laat zich steeds minder leiden door het seizoen programma van een instelling en laat zich minder beïnvloeden door het vanzelfsprekende gezag van kenners en instituties.
- bekende cabaretiers die volle zalen trekken kiezen bij voorkeur voor zalen in grotere steden en laten de regio en de kleinere gemeenten in toenemende mate links liggen.
- al enkele jaren loopt de belangstelling terug voor amateurverenigingen en voor lessen bij kunstencentra – vaak de basis voor culturele belangstelling en bezoek aan voorstellingen.

Maatschappelijke trends en ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de financiële positie van de SSV. Daarom worden via kwartaalrapportages de financiële ontwikkelingen nauwlettend gevolgd.
Er is sprake van frequent bestuurlijk en ambtelijk overleg waardoor mogelijke knelpunten snel kunnen worden besproken. En, ook in 2018 zal de toezichthouder controle blijven houden op de bedrijfsvoering en de voorwaarden die door de gemeente zijn gesteld.

Aansprakelijkheid
Onderzocht is in hoeverre de gemeente mogelijkheden heeft om (oud) bestuursleden van de SSV dan wel de accountant aansprakelijk te stellen voor tekorten die zijn ontstaan tijdens hun bestuursperiode dan wel potentiële vervolgschade als gevolg van onbehoorlijk bestuurlijk handelen.

Om de oud-bestuurders van SSV aansprakelijk te kunnen stellen dient sprake te zijn van het niet nakomen van een overeenkomst dan wel een onrechtmatige daad van één of meerdere oud-bestuurders. Uit dit handelen moet schade voor de gemeente voortvloeien en het bestuurslid of de bestuursleden moet(en) een persoonlijk ernstig verwijt kunnen worden gemaakt voor het veroorzaken van deze schade. Aangezien de gemeente op dit moment geen schade heeft als gevolg van niet nakoming of onrechtmatig handelen is er geen grond voor een aansprakelijkstelling. Extra subsidie verstrekken aan SSV is een vrije keuze van het bestuur en dit zal gelet op de schadebeperkingsplicht geen voor vergoeding in aanmerking komende schade opleveren. Er is sprake van een huurachterstand maar hierover zijn afspraken gemaakt met SSV. De gemeente ondervindt hiervan op dit moment geen schade.

Voor een aansprakelijkstelling van de accountant moet sprake zijn van een onrechtmatige daad van de accountant jegens de gemeente. Hiervan kan sprake zijn indien de gemeente op grond van onjuiste informatie van de accountant over de boekhouding van SSV verplichtingen is aangegaan of kosten heeft gemaakt. De vraag is of de accountant in dit geval iets verweten kan worden ten aanzien van de financiële huishouding aangezien er sprake was van een opdracht voor een beoordelingsonderzoek.

Staatssteun
Het verstrekken van een incidentele extra bijdrage is getoetst aan de regelgeving op het gebied van staatssteun. Aangezien de activiteiten van de SSV niet zijn aan te merken als economische activiteiten is de SSV niet te beschouwen als onderneming, één van de criteria voor staatssteun. Daarbij zijn de activiteiten van SSV voornamelijk in het Nederlands en gericht op personen uit de gemeente/ directe regio. Er is dus sprake van lokale steun en er is geen sprake van interstatelijk (grensoverschrijdend) effect. Conclusie is dat er bij deze extra bijdrage daarom geen sprake is van staatssteun.

Mededinging
Het voorstel is ook getoetst aan de regelgeving omtrent mededinging. Het is een bestuursorgaan verboden om een overheidsbedrijf te bevoordelen boven andere ondernemingen waarmee dat overheidsbedrijf in concurrentie treedt.
Aangezien de gemeente niet in staat is om het beleid te bepalen van SSV, kwalificeert de stichting zich niet als overheidsbedrijf in de zin van de Mededingingswet en is er geen sprake van bevoordeling van de SSV.

Programma

Wonen en Leven.

Kader

- Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie
- Mededingingswet
- Algemene subsidieverordening 2017
- Visie op Velsen 2025
- Nota Kunst- en Cultuurbeleid 2014-2017
- Strategische IJmondagenda 2015
- Strategische agenda 2020
- Toetsingskader garanties, borgstellingen en verstrekking van geldleningen

Inspraak, participatie etc.

N.v.t.

Financiële consequenties

Financiële context

Na een reeks van positieve resultaten in de periode 2006 – 2008 had de SSV eind 2008 een continuïteitsreserve van bijna € 300.000 opgebouwd. De jaren 2009 tot en met 2016 werden, met uitzondering van het jaar 2012, met verlies afgesloten. O.a. teruglopende bezoekersaantallen zijn hiervan een oorzaak. Dit is een landelijke trend die inmiddels lijkt af te vlakken. Medio 2015 bleek dat het verlies in 2014 voor het eerst leidde tot een negatief weerstandsvermogen.
De SSV schetst in haar jaarrekening 2016 de volgende oorzaken in de bedrijfsvoering van het theater die in de periode 2013-2016 hebben bijgedragen aan het negatieve resultaat:

- teruglopende bezoekersaantallen en beperkte exploitatiemogelijkheden naast de theaterfunctie
- geraamde inkomsten worden niet volledig behaald omdat bezoekers wachten tot kaarten met korting worden aangeboden
- theaterbureaus, producenten en artiesten zijn niet of nauwelijks bereid concessies te doen op harde voorwaarden ten aanzien van de bijdrage die zij willen ontvangen voor hun optreden.

De afgelopen jaren heeft de SSV gemiddeld jaarlijks € 100.000 verlies gedraaid op de reguliere exploitatie. Met ingang van 2019 verwacht de SSV weer een structureel sluitende begroting te kunnen realiseren door het rendement op de voorstellingen te verbeteren en het verhogen van het aandeel eigen inkomsten binnen de exploitatie. Dit kan door minder risicovol te programmeren en meer aandacht te geven aan een hogere horecaomzet, het actief werven van huurders (cultureel/maatschappelijk en commercieel) en het verhogen van inkomsten uit sponsoring, fundraising en vriendenarrangementen. Dit zal de nodige inspanningen vergen. Gezien de stappen die in relatief korte tijd zijn gezet en het door de SSV gepresenteerde activiteitenplan is er vertrouwen in het toekomstperspectief voor de SSV.

Uit de prognose blijkt dat het incidentele beeld over 2017 negatief is. Op basis van het exploitatieresultaat tot en met augustus 2017 en de prognose september t/m december wordt over 2017 een negatief resultaat van € 400.000 verwacht. Dit negatieve resultaat is grotendeels toe te rekenen aan extra kosten die de SSV in 2017 moest maken om de organisatie op orde te brengen. Het te verwachten exploitatieresultaat zal eind 2017 leiden tot een negatief eigen vermogen van € 900.000 (negatieve vermogenspositie eind 2016 van € 500.000 + resultaat 2017). Daarnaast moet er in 2018 nog verder worden geïnvesteerd in de organisatie. Om vanaf 2019 weer een structureel sluitende begroting te realiseren is het noodzakelijk om deze herstructurering van de organisatie door te voeren. De kosten hiervan worden door de SSV begroot op € 400.000. De SSV verwacht daarnaast in 2018 nog een éénmalig tekort op de reguliere exploitatie van € 100.000. De verwachte negatieve vermogenspositie zal hierdoor eind 2018 maximaal € 1.400.000 bedragen.

De incidentele kosten betreffen onder andere inhuur voor vervanging van ziek personeel, reïntegratiekosten, advocaatkosten en kosten om de administratieve organisatie op orde te brengen. Deze kosten waren naar het oordeel van SSV onvermijdelijk om de bestuurlijke, organisatorische en administratieve problemen op te lossen. De SSV kampt met een hoog ziekteverzuim, deels arbeid gerelateerd en deels het gevolg van gezondheidsproblemen. Om het activiteitenaanbod door te laten gaan moesten dus extra kosten worden gemaakt om het theater te laten draaien. In 2018 wordt verder gewerkt aan een heldere organisatiestructuur en het duurzaam op orde brengen van het personeelsbestand om de organisatie toekomstbestendig te maken. Hierbij wordt onderzocht of de SSV kan overstappen op de cao podiumkunsten, met een

loongebouw dat aansluit op de activiteiten van de SSV. Dit zal op termijn zorgen voor lagere structurele personeelskosten.

De SSV acht het niet mogelijk het opgebouwde negatief eigen vermogen in de komende jaren binnen de exploitatie op te lossen of terug te verdienen. Reden hiervan is onder andere dat de SSV vanaf 2018 een structurele verhoging van haar kosten in verband met het versterken van de zakelijke leiding zelf in haar exploitatie dient op te lossen.
Het activiteitenplan 2018 van de SSV biedt een toekomstbestendig perspectief. De (meerjaren)begroting is naar het oordeel van onze toezichthouder gebaseerd op realistische kengetallen en prognoses. De activiteiten kunnen vanaf 2019 binnen de huidige (structurele) subsidie worden uitgevoerd.

Financiële consequenties voor gemeente Velsen
Het behouden van de podiumfunctie voor Velsen in de vorm van een incidentele bijdrage aan de SSV heeft consequenties voor de gemeentelijke begroting.
Voorgesteld wordt om de bijdrage van maximaal € 1.500.000 te dekken vanuit de Algemene reserve en op te nemen in de Begroting 2018. Dit wordt verwerkt in de 1e Bestuursrapportage 2018. De bijdrage is een investering in een laagdrempelige podiumvoorziening die belangrijk is voor de aantrekkelijkheid van Velsen. De ratio weerstandsvermogen verslechtert hierdoor van 1,8 naar 1,65, maar blijft gekwalificeerd als ruim voldoende.
Door middel van een eenmalig aanvullend budget van maximaal € 1,5 miljoen heeft de SSV de beschikking over een financiële buffer om schommelingen in financiële bedrijfsvoering op te vangen, onvoorziene incidentele kosten te dekken en voldoende eigen vermogen op te bouwen om de continuïteit van de bedrijfsvoering te borgen.

Procesgang van en criteria bij het verstrekken van het aanvullend budget
Het aanvullend budget wordt de komende jaren in minstens twee tranches aan de SSV verstrekt.

Van de maximale bijdrage zal als eerste tranche in 2018 in ieder geval € 1.000.000 aan de SSV worden verstrekt, onder voorbehoud van implementatie door de SSV van alle opgelegde verbetermaatregelen op het gebied van planning en control, governance en administratieve organisatie. Bij het bepalen van de hoogte van deze bijdrage van de gemeente is rekening gehouden met de geprognosticeerde financiële uitkomst ultimo 2017 van de bedrijfsvoering van de SSV. Verwacht wordt dat de SSV met dit aanvullende budget in 2018 in beginsel een voldoende financiële buffer heeft om de financiële verplichtingen na te komen.

Onzekere factoren hierbij zijn de geprognosticeerde financiële gevolgen van de noodzakelijke herstructurering van de SSV en de financiële uitkomst van de reguliere bedrijfsvoering in 2018. Vooralsnog zijn deze factoren door de SSV geraamd op € 500.000. In dit voorstel vragen wij de gemeenteraad dit bedrag, naast de € 1 miljoen van de eerste tranche, als mogelijke bijdrage aan de SSV. De praktijk van 2018 zal uitwijzen of deze raming werkelijkheid wordt. De gemeente Velsen, vertegenwoordigd door de toezichthouder, zal de ontwikkelingen in 2018 nauwgezet blijven volgen. Op grond van de feitelijke ontwikkelingen zal de gemeente in goed overleg met de SSV afwegen, welk deel van de € 500.000 op welk moment, in 2018 of de jaren daarna, ter beschikking wordt gesteld aan de SSV.

Een solide financiële positie van de SSV is bij die afwegingen het leidend criterium. Zoals hiervoor is opgemerkt betekent dit, dat er in de financiële bedrijfsvoering een ruime buffer aanwezig moet zijn om fluctuaties op te vangen, incidentele risico's te dekken en een voldoende eigen vermogen te creëren zodat er geen belemmering is voor de continuïteit van de stichting. Hoe groot het bedrag is dat hiervoor nodig is, is op voorhand niet te zeggen. Gegeven de maximale omvang van

€ 500.000 zal dat te zijner tijd, op basis van de specifieke situatie van dat moment, nader worden geanalyseerd.

Uitvoering van besluit

Geplande behandeling van het besluit in de raadsessie van 11 januari 2018 en raadsvergadering van 25 januari 2018.

Bijlagen – onderdeel uitmakend van het besluit

Raadsbesluit

Bijlagen – bijgevoegd als achtergrondinformatie

- Aanvraag Stadsschouwburg Velsen met 4 bijlagen
- Rapport verkenner

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris, De burgemeester,

K.M. Radstake F.C. Dales